54e jaar — Nr 44. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 13 April 1907.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee - - 5 -
Een - - 4 -

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels voorraan of binnen in het blad, 1 frank den drukregel.

CONCORDIA Op algemeene aanvraag, heropvoering van WITTE LELIE

DE BULTENAAR of HENRI DE LAGARDÈRE

Drama in 9 tafereelen door PAUL FÉVAL.

Zondag 14 april, om 3 ure namiddag. — — Speciale trams naar Cortessem en Vroenhoven, om 8 ure.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 13 APRIL 1907.

VAN ALLES WAT.

STICHTEND TOONEELTJE. — Getuige geweest dezer dagen van volgend *blijt(!)* spelletje (!) in *één* bedrijf :

't Stukje speelt aan de statie van Tongeren, rond half 7 's avonds.

Verscheidene rijtuigen wachten op het binnenkomen der treinen, om hunne reizigers naar huis te voeren.

Onder deze, 't rijtuig van een klooster eener naburige gemeente, met, als koetsier, een eerw. Broeder.

Een Broeder ! Dit was voldoende voor eenige liberale heertjes, met stokjes in de hand, a. u. b., om zich eens duchtig vroolijk te maken ten zijnen koste.

Allerlei aardigheden worden hem naar 't hoofd geslingerd,alsook naar 't rijdier, dat toch maar niet wilde voortgaan op 't dringend verzoek (!) der spotters, (zoo'n soort nieuw-modische studenten).

De Broeder stapt af en wandelt op en neer tot dat, eindelijk met de andere reizigers, een eerw. Pater te voorschijn treedt, beladen met twee zware reiszakken.... Alsof er *bis* geroepen was, begint het tooneeltje van zooeven opnieuw ; in één woord, de jonge (!) heertjes vonden 't toch zoo prettig een paar kloosterlingen te beleedigen en te bespotten.

Ofschoon, gelijk hierboven is gezegd, verschillige rijtuigen met hunne koetsiers zich ter plaatse bevonden, bleven hun nochtans alle beleedigingen gespaard en juist de kloosterlingen waren 't mikpunt der bespottingen... Besluit overbodig ! Maar toch 'n vraagje : Wat dunkt u, lezer, van de school, waar men gewislatijn en grieksch leert, maar niet de minste les van welvoeglijkheid ontvangt?

* * *

ZUSTERS DER ARMEN. — Het liefdadigheidswerk der Zusters der Armen door Gods wonderlijke voorzieningheid over ruim zestig jaren begonnen en nu overal ingericht,heeft zijnen nederigen oorsprong te danken aan eene arme dienstmeid van Bretanje,La Jugan, eene arme werkvrouw Maria Jamet en eenen jongen geenszins rijken doch iever vollen priester, oud 25 jaren den E. H. onderpastoor Lepailleur, allen uit Frankrijk afkomstig. Door den ellendigen staat der arme verlatene ouderlingen diep bewogen, nam La Jugan op zekeren dag eenen grooten korf om van deur tot deur geld, brood, enz. voor hun onderhoud te gaan bedelen,zonder eenig menschelijk opzicht stelde zij zich bloot aan alle verachting, bespottingen en beschimpingen des volks uit liefde voor de noodlijdende oude menschen.Dit werk zoo gering en klein begonnen is op onze dagen zoo ingericht dat het 110 huizen telt in Frankrijk. 55 in Spanje,33 in Engeland,40 in Amerika, 20 in Italie, 20 in België, 5 in Afrika 4 in Oceanie, 2 in Portugal, 2 in Turkijen.

De ouderlingen in deze huizen besteed, gevoed en onderhouden, overtreffen de 40,000 welke door bijna 5000 Religieuzen of Zusterkens der armen bezorgd worden.

De H. Lepailleur na alles voor de armen opgeofferd te hebben is zelf den 21 Dec. 1895 in armoede gestorven, oud 79 jaren. X. Y. Z. W...

* * *

« IK BEN KRISTEN ». — Verheven was het levenslot van Mozes, wonderlijk gered uit de waters des Nijls door de dochter van den koning van Egypte en door haar als haar kind aangenomen ; groot was 't lot van Joseph, zoon van Jakob, uit de gevangenis op de koningstroon geplaatst ; groot dat van David die van Schaapsherder werd op den troon van Israels-rijk verheven, doch verhevener grooter de Kristen, geschapen, bestemd niet eenen aardschen, vergankelijken troon te beklimmen, maar door eene hemelsche, eenwige kroon omkransd te worden.

Verheug U dan gij Kristenmensch ! hoezeer hebben de Heiligen dezen titel in waarde geschat ja boven alle wereldsche groot- en weerdigheid gesteld !!

Koning Lodewijk roemde zich niet op de kroon van koning van Frankrijk,noch over de zegepralen op zijne vijanden behaald, noch over het gebiederschap van talrijke onderdanen, aanzienlijke legerbenden ; hij stelde boven dit alles de eer, de glorie van Kristen te zijn ; ook was hij nergens gelukkiger dan te Passie waar hij het H. Doopsel had ontvangen, Kristen geworden was, ook had hij de gewoonte te zeggen dat hij zijnen grootsten roem had verkregen waar zijn naam in den Register als Kristen was aangeteekend. X. Y. Z.

* * *

OP GOEDEN VRIJDAG. — Sedert verscheidene jaren werden te Parijs, door de vrijdenkers en vrijmetselaars, op Goeden Vrijdag,vleeschbanketten gehouden, ten einde den spot te drijven met de voorschriften der H. Kerk.

Vrijdag nu heeft er geen enkel dergelijk banket plaats gehad. De deelnemers van aanzien aan die smulpartijen der vrijdenkerij worden zeldzaam.

Tailhade ging er met meer heen ; Mirbeau had openlijk verklaard dat het vleescheten uit godsdienstnaat eene domme betooging was en Berthelot,de groote man der vrijdenkerij, is dezer dagen overleden.

Ook is de vrijmetselarij ontroostbaar over dat verval van den iever der goddelooshei bij hare aanhangers.

* * *

De liberalen, die nooit of nooit 'nen halven cent pensioen aan de oude werkmenschen uitdeelen, durven nog steeds den spot drijven met het pensioen van 65 fr. der katholieken.

Welke onbeschaamderikken... Zij waren zoovele jaren meester van 't ministerie en toen gaven ze niets, niets... Was 't toen misschien beter voor de oude werkmenschen dan nu, nu dat onze katholieke regeering alle jaren 15 MILLIOEN FRANKEN aan de oude werkmenschen ten geschenke geeft ? Sedert die schoone pensioenwet is gestemd geweest hebben de katholieken reeds 75 *millioen franken* aan de oude werklieden uitgedeeld.

In Frankrijk zijn de liberalen meester, daar krijgen de oude werkmenschen geen centiem.

In Engeland zijn de liberalen meester, daar krijgen de oude werkmenschen geenen halven cent.

In Holland zijn de liberalen meester, daar krijgen de oude werkmenschen geenen knoop.

En hier in België durven die kerels het pensioen van 65 franken beknibbelen.

Ze moesten van schaamte den grond in kruipen !...

* * *

WAT DE GEUZERIJ ZOU WILLEN. — De liberale « Chronique » vraagt dat de priesters, die over de hel durven preeken, zouden gestraft worden, omdat zij vreest dat er menschen zouden zijn, die daardoor voor de liberalen niet meer zouden durven stemmen. Het Brusselsch vrijmetselaars blad is, dunkt ons, nog gematigd ; het had wel in eens kunnen vragen dat er aan de priesters volstrekt zou verboden worden de preeken. In Frankrijk komt men daar reeds toe, en de belgische Combisten zijn daarvoor reeds in geestdrift.

WIE HIER DE AARDAPPEL INVOERDE.

Ouderen, menschen die de jaren veertig hebben beleefd, weten wat het zeggen wil als de aardappelen mislukken. In 1805 was het een geroep over de duurte der aardappelen en nu dat men Spoorwegen en Scheepvaart ten dienste heeft, meende men dat de geringe menschen tot hongersnood gedoemd waren. Bewijs, dat geen plantenvoedsel een ernstiger rol speelt in de volksvoeding, dan de aardappel, en het ware eene wezenlijke ramp voor ons en voor vele landen moest de aardappel werkelijk mislukken.

En het mag wel eens herlacht worden, van waar de aardappel komt en wie ons deze onmisbare knol heeft leeren kennen.

Vraagt wen aan ontwikkelde schoolknapen, wie de aardappel hier, te lande bekend maakte, hij zal zonder aarzelen antwoorden : de Fransche Parmentier. En zoekt men in de schoolboeken, en stelt men dan dezelfde vraag aan de onderwijzers : de Fransche Parmentier blijft de boodschap, met zijne patatenbloemen in het knoopsgat, met zijn leger rond zijn aardappelveld, en met zijn « diner » van aardappels.

Dat liedeken is zoo oud dat wij het van buiten kennen. Overigens in onzen tijd leerden dat ook zoo.

't Moet van Frankrijk komen !

De aardappel bestaat sedert onheugelijke tijden in Amerika, en voornamelijk in Peru, Chili, de Zuider-Cordiliëren en de omliggende eilanden. Van ginder brachten de Spanjaarden hem naar Europa mede rond het jaar 1500, van waar de knol zich verspreidde over Italië en Ierland (1565).

In Duitschland werd de aardappel in vele hoven gekweekt rond het jaar 1600 ; doch het was slechts na den hongersnood van 1740 dat de openbare besturen er den kweek van begunstigden.

In 1590 was de aardappel in België gekend, wel niet als de algemeene voedingsplant, doch het is na de hongersnood van 1740 dat de aardappel zich in Vlaanderen, als volksvoedsel snel verspreidde.

Parmentier werd in 1737 geboren ; men kende in 1740 reeds de voedingswaarde der aardappelen in Lorreinen (Frankrijk), en het was eerst in 1785 dat Parmentier den grooten veldtocht ten voordeele dezer zoo nuttige plant ondernam, welke een schoon vertelselken vormt voor de schooljeugd.

Toen Parmentier nog in de wieg lag, in 1740, werden de aardappelen te Brugge verkocht op de markt Het was een Vlaamsche boer met name Antoon Verhulst, uit den omtrek van Brugge, die door het voorbeeld, woorden en giften het meest bijdroeg om het nut van den aardappel in Vlaanderen en Brabant te verspreiden. Volgens Detrooz was de aardappel in 1730 ook in den omtrek van Luik gekend, aten ze en voorzagen de stad Verviers van deze eetwaar.

Dus, Vlaanderen altijd aan 't hoofd van den landbouw, moet ook de vlag niet strijken voor het eerst invoeren van den aardappel, dit bij uitstek gezocht voedsel van millioenen menschen.

Het ware dan ook billijk dat de onderwijzers en ook de schoolboeken, met vaderlandsche iierheid, Antoon Verhulst als eenen Vlaamschen weldoener, in de plaats zetten van Parmentier, die met Fransche blague eene opene deur heeft ingeloopen en waarvoor wij in verrukking staan.

De nagels met koppen

die wij sinds eenige weken aan het prulgazetje toedienen, hebben den liberalen schrijvelaar geheel uit het lood geslagen.

Nadat wij, over veertien dagen, eene opsomming gemaakt hadden van het getal leden der verschillende Afdeelingen, waaruit de Volksbond St-Maternus is samengesteld,en aldus den bloeienden toestand der Maatschappij te hebben vastgesteld, komt het prulgazetje — dat onze beweringen niet kan wederleggen — met een kleingeestig antwoord voor den dag.

In zijne verbijstering heeft het schrijvelaartje wederom een verkeerden bril opgezet en in ons blad zaken gelezen die er niet in stonden. Alzoo heeft het in den *Postrijder* gezien dat wij, in onze berekeningen, al de koeien der Veeverzekering, en al de paarden, ingeschreven in de Paardenverzekering, die zelfs geene Afdeeling is van den Volksbond, geteld hebben als leden dezer Maatschappij ! Koeien en paarden met menschen vergelijken, oprecht kluchtig, niet waar, lezer ?

* * *

De gewone kwinkslagen en bespottingen ontbreken, volgens gewoonte, ten andere ook wederom niet.Zij getuigen van veel geestigheid, maar van weinig oordeel,noch gezond verstand.

Om zijnen godsdienthaat lucht te geven,doet de liberale schrijvelaar een uitval tegen den Eerw. Heer Deken, de Heeren Kapelaans, den Geestelijken bestierder van den Volksbond, tegen paters, nonnen, kleinbroerkens,St-Pieterspenning, enz. enz., en in zijnen blinden haat tegen het priesterkleed, wil hij zelfs een der Heeren Kapelaans doen doorgaan als den schrijver onzer artikelen. Het doet is onze geestelijkheid — die terecht de algemeene achting en toegenegenheid onzer medeburgers geniet — hatelijk en bespottelijk te maken.

Dit beloet niet dat dezelfde schrijver binnen eenige maanden huichelachtig zal komen spreken over zijnen eerbied voor den godsdienst onzer vaderen ! ! Wij zullen op tijd en stond dit alles nog eens breedvoerig herinneren.

* * *

Volkomen onmachtig om ons schrijven te wederleggen, noemt het prulgazetje ons *joligen retraitant, kapelhaan, bedspreí*, enz.

Dat deze beschimpingen ons volkomen onverschillig laten, behoeft niet gezegd ; wij deelen ze enkel mede om onze lezers te laten oordeelen op welke manier en door welke flauwe bewijsvoeringen de liberalen van Tongeren hunne wankelende politiek verdedigen en nog trachten staande te houden.

* * *

De Letterzettersbond telt slechts drie leden, zegt spotachtig de liberale schrijver. Deze zou nochthans moeten weten dat, om de wettelijke erkenning te bekomen, eene maatschappij ten minste *zeven leden* moet tellen en dat deze Vakvereening reeds lang wettelijk erkend is, haar getal leden grooter zijnde dan door de wet is voorgeschreven.

* * *

Het prulgazetje komt nogmaals terug op zijne fameuze... uitdaging : *meer abonnenten in Tongeren, dan de Postrijder....* in gansch België !!!

't Is kolossaal ! En de *Postrijder* durft de... uitdaging (!) niet aannemen !

Wij vragen ons verbaasd af hoe het mogelijk is dat de klerikale partij in onze stad niet lang om zeep is !

Hoe is 't mogelijk dat er in Tongeren, ondanks zulk grrroot getal abonnenten, nog van katholieken gesproken wordt ?

Waarlijk, de invloed en vooral de uitwerksels van het liberaal geschrijf bij dit grrroot getal lezers, moeten uiterst gering zijn, want nooit waren de katholieken van Tongeren meer eensgezind en was huune partij beter ingericht danop dit oogenblik,terwijl er van de liberalen schier geen spraak meer is en binnen eenige maanden hun rijk in onze stad voor goed uit zal zijn.

Groote Tombola.

toegestaan door de bestuurlijke overheden ten voordeele van den Volksbond St-Maternus,

PRIJS PER LOT : **10 centiemen.**

GROOTE PRIJZEN : **1000 fr.**

— **Eene schoone koe** of **5 obligatiën der stad Brussel**, van 100 fr. en talrijke andere prijzen van waarde, zooals naaimachien, velo enz. enz.

Daarenboven, den 4de Zondag van iedere maand,uitloting eener obligatie (Brussel) waarde 100 fr.

Men kan nummers bekomen op het bureel van dit blad, in het lokaal van den Volksbond (Hondstraat) *enz.*

N. B. — De personen die verlangen nummers te verkoopen, kunnen boekjes bekomen, bevat tende hoonderd nummers, alledagen bij M. Ach. Bollen, Maestrichterstraat, 120, Tongeren, en 's dinsdags en 's donderdags, in het lokaal van den Volksbond, van 10 tot 12 uren.

Uitslag der trekking van Zondag 24 maart :
N° **4268** wint de derde obligatie der stad Brussel.

De vierde trekking voor eene obligatie der stad Brussel heeft plaats op *Zondag* **28** *April om 4 ure 's avonds*, in het lokaal der Maatschappij, voor iedereen toegankelijk.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 2 MEI.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 468 koeien en kalveren, 179 vette varkens en 1099 magere varkens, schapen 0, paarden 265.

Apotheek. — Zondagsrust.

Zondag zal de Apotheek van M. BROEDERS alleen open blijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodwendigheden.

De comptante betaling wordt vereischt.

De twee buitengewone vertoonningen van het drama van Paul Féval « **De Bultenaar of Ridder Henri de Lagardère** » zondag en maandag in de Concordia gegeven, verwierven den grootsten bijval.

Al de tooneelspelers, zonder uitzondering, gaven,in de volmaaktheid,de hun toevertrouwde rollen weder. Ook werden zij luidruchtig toegejuicht

Onder de tusschenpoozen, speelde het orkest der Concordia, onder de behendige leiding van M. Vranken, met veel juistheid, verscheidene der schoonste stukken van zijn rijk repertorium.

Op algemeene aanvraag, morgen zondag, om 3 ure, nieuwe uitvoering van het stuk.

Berg. — Donderdag is een smartelijk ongeluk voorgevallen ten huize der wed. V., langs den steenweg alhier Tijdens eenige oogenblikken onoplettendheid, is het jongste kind, de 3 jarige Jeanne, van de trappen naar beneden gevallen, ter hoogte van 3 a 4 meters.

Men hoorde den val tot buitenhuis, snelde toe en vond het kind in eenen bloedplas.

Geneeskundige hulp moest dadelijk worden ingeroepen.

's Heeren-Elderen. — Men schrijft ons :

Een wagen, geladen met scheikundige meststoffen, toebehoorend aan M. Lenaerts, pachter, en bespannen met 5 paarden, trok gisteren door de gemeente. De paarden, verschrikt door het voorbijrijden van een motocycle, zijn in dolle vaart op hol gegaan. Een der achterste paarden, van 1500 fr. waarde, viel onder den wagen en werd ongeveer 70 meters ver medegesleept door de andere paarden.

De motocycliste is gekend ; de gendarmerie heeft een onderzoek ingesteld.

De inwoners van 's Heeren-Elderen zijn verontwaardigd en vragen zich af hoe het toegelaten is met zulke snelheid te rijden op eenen weg, die slechts 5 meters breed is en waar nauwelijks twee voertuigen elkander kunnen kruisen.

Overrepen. — De echtgenooten Renier Raedts-Pulinx zullen den 27 April aanstaande hunne gulden bruiloft vieren. De achtbare jubilarissen genieten steeds eene uitmuntende gezondheid.

BORGLOON. — De fanfarenmaatschappij « Sr-Cecilia » zal op zondag 14de April om 4 ure namiddag een Volksconcert geven onder de leiding van den heer J. Billen.

HERDBOOK
van het Landbouw Comice van Tongeren.

Op Maandag 22 April, van 8 tot tien uren 's morgens,te Tongeren, op den Koeimarkt, zal het Keurings-Comiteit zich gelasten met inschrijvingen van nieuwe dieren in het veestamboek.

Iedereen zal aan het Comiteit dieren kunnen aanbieden.

De kosten van inschrijving zijn bepaald op een frank per stier en 50 centiemen per koe.

Een prijskamp, waarvan het programma in het Landbouwblad zal verschijnen, zal dien dag ten 10 uren plaats hebben, tusschen de nieuw ingeschreven dieren.

De Secretaris, Jos. STRICK. *De Voorzitter,* Constr. VROONEN.

Officieele akten.

Bij koninklijk besluit van 8 April 1907, is de heer Van den Haute (C.), beambte aan het Staatsarchief, te Namen, benoemd tot toegevoegd bewaarder van het Staatsarchief, te Brugge.

— Bij koninklijk besluit van 24 Maart 1907, is aan de nagenoemden het burgerlijk eereteken verleend, tot belooning der diensten die zij bewezen hebben gedurende eene lange loopbaan.

Het Kruis van 1ste Klas, aan M. Slegers

DE ERFENIS
VAN SIR GEORGE

1ste VERVOLG.

Sir George was dus aan zichzelven overgelaten, en zou geheel onopgemerkt, alsof hij alleen was geweest. Onderzoekend zag hij naar buiten in de duisternis, nu door het eene, dan door het andere raamke. Opeens liet hij met eenen uitroep het glas neder en stak het hoofd naar buiten.

— Houdt stil ! riep hij. Ik wil uitstappen.

De jonge lord riep iets onverstaanbaars.

— Wat is er te doen ? vroeg hij daarop met een blik om zich heen. Doch onmiddellijk tot 't eerlingen terugkeerend, voegde hij erbij : Ah ij mijne beurs willen hebben, zeg dan maar dat Berkeley hier is. Dan zullen zij wel bang worden. Wat voert gij uit, George ?

— Wacht een oogenblik, was het antwoord. In een oogenblik was Sonne uit het rijtuig. Hij beval den bediende het portel te sluiten. Daarop begaf hij zich naar eene plaats van den weg, waar eene gestalte met eenen mantel om en eene kap over het hoofd zichtbaar was bij het licht der lanteerns. Met overdreven beleefdheid nam hij den hoed af.

— Mevrouw, zegde hij, gij hebt, meen ik, naar mij gevraagd ?

De vrouw — want het was eene vrouw, ofschoon hij niets van haar kon zien dan een klein gelaat onder de kap — gaf geen rechtstreeksch antwoord.

— Wie zijt gij ? vroeg zij.

— Kolonel Berkeley, antwoordde hij op vasten toon en grootte nogmaals.

— Die verleden Kerstmis, den roover te Houndslow dodde ? riep zij.

— Dezelfde, mevrouw.

— En Farnham Joe te Rochampton doodschoot ?

— Ja, mevrouw. En ik ben geheel tot uwe beschikking.

— Wij zullen zien, antwoordde zij aarzelend. Gij zijt ten minste een edelman, en kunt met eene pistool omgaan. Maar zijt gij geneigd iets te wagen, ter wille van de rechtvaardigheid ?

— En ter wille van uwe schoone oogen, mevrouw ? antwoordde hij schertsend. Ja.

— Meent gij dat ?

— Stel mij op de proef, antwoordde hij.

Zijn toon was lichtzinnig ; maar de vrouw, die zeer ontroerd scheen, merkte dit niet op, otwel zij aan er geen gemoeien mee.

— Zend dan uw rijtuig weg, zegde zij.

Al het met zoo donker was geweest, had zij kunnen zien, welk een dwaas gezicht hij zettde bij dit voorstel.

— Moeten wij dan gaan ? vroeg hij eindelijk.

— Daargauds ziet gij de lichten van Oxford, antwoordde zij. In ten minuten zijn wij er.

— Goed, zeide hij. Wees zoo goed, een oogenblik te wachten.

Hij ging naar het rijtuig, en beval den verbaasde bediende, zijn bagage naar de *Mijter* te brengen ; daarop deelde hij zijnen gastheer mee, dat hij den volgenden dag zou komen.

— Voor heden avond moet gij mij verontschuldigen, zegde hij.

— Wat is er aan de hand ? vroeg de jonge edelman, zonder op te zien. De kans was hem gunstig en hij was in den zevenden hemel. Ha ! de inzet is vijf. Nu zijt gij er bij, kolonel. Wat zegt gij daar, George ? Komt gij niet ? Wat is er ?

— Een avontuur.

— Eene vrouw ?

— Ja, antwoordde sir George grinnikend.

— Nu, die hebt gij op eene zonderlinge plaats gevonden. Pas maar op. Doe het portel dicht, als een goede jongen. Het trekt hier verschrikkelijk.

Sir George voldeed aan dit verzoek en ging naar de vrouw terug. Het rijtuig rolde voort, en zij bleven in het donker achter.

Sonne vroeg zich juist af, of men hem niet voor den gek hield, toen de vrouw met een ongeduldig « Kom dan ! » den weg opstapte, dien het rijtuig genomen had, zonder zelfs op zijn gezelschap te letten.

De omstreken van Oxford zijn vlak en behalve een paar lichten dicht bij de stad, was alles donker wat hen omringde, en hoorden zij niets dan hier en daar het blaffen van eenen wachthond op eene hoeve of het kraken van een dorren tak.

De voorname heeren van dien tijd hielden niet van het woeste en eenzame. Het was nog te kort geleden, dat die woonden dezelfde beter kennis hadden als gevaar. Hun ideaal van bevallighheid en schilderachtigheid vonden zij in de tuinen van Versailles.

Sir George maakte geen uitzondering op dien regel : hij huiverde, toen hij om zich heen zag. Hij begon in te zien, dat voor een edelman, die, al had zijn fortuin ook wat geleden, toch nog rijk genoeg was, en de moeit overtreuven dat die schade weldra hersteld zou worden op zoeken van het soik — waarlee dienden anderhoeve hermers en manders ? — hij begon in te zien, zeg ik dat het voor zoo iemand een dwaasheid was, eene reiskoets en goed gezelschap te verlaten, om in den nacht en duisternis eene vrouw te volgen; eene dwaasheid beter passend voor een schoolknaap dan voor een man van zijne leeftijd.

Hij had er zelfs niet over gedacht, zich in eene zaak van ernstigen aard te mengen. Het eenige, wat hij zich voorstelde, was een avontuur, en nu het zoover was, en hij zoo alleen met de onbekende was, nu ontbrak hem de lust daartoe geheel.

De omtrek van haren mantel, die nu en dan eene slanke gestalte verriet, duidde aan, dat de postillon hem niet misleid had, maar dat zijne gezellin een jong en schoon meisje was, en men zeker mocht veronderstellen, dat hij hiermee tevreden zou zijn. Doch de zakelijke manier van doen van het meisje, haar stilzwijgen en de kalme houding waarmee zij naast hem liep, bekoelden den iever, opgewekt door de schoonheid en door de weten-schap, dat hij Berkeley had beetgenomen, en niet zonder eene pagina op zichzelven vermanderde hij den afstand tusschen hun beiden.

— *Et ceci devrait plaire de !* zegde hij op denzelfden toon tusschen schertsen en ernst, dien hij daar straks gebruikt had. Haar gang doet haar gelijken op de godinnen. Dit wil zeggen, dat gij den fraaisten gang van de wereld hebt, lieve. Maar waarheen brengt ge mij ?

Zij liep voort zonder zelfs te antwoorden.

— *Zeg*, tooverheksje, laat mij eens klappen, begon hij opnieuw, steeds zijn best doende om een luchtigen toon aan te slaan. Over een minuut zijn wij in de stad en...

— Ik dacht, dat wij elkander begrepen, antwoordde zij kortaf, steeds voortloopende en recht vóór zich uitziende, zoodat de kap haar gelaat verborg. Ik breng u, waar ik u noodig heb.

— O, zeer goed, zegde hij, de schouders ophalend. Doch binnenzonde voegde hij er bij. Ik geloof waarachtig, dat het schoone zottin, welke dit... dat ik voor haar zal gaan zechten !

Voor een man, die den vorigen avond bij Wade geweest had, en wist dat hij leelijk in de *nippe der philosophes*, was dit niet dwaaste, dat men zich kon voorstellen. Zijn afkeer werd al sterker. Maar een einde aan het avontuur te maken en haar te laten loopen, zoolang hij althans niet zeker wist, dat zij geen bijgedachte koesterde, weg te loopen, en zich in zulk een vernederend licht te vertoonen, was te veel voor zijn trots.

De lijnen van haar gelaat en hare gestalte, half gezien en half geraden, hadden op zijne verbeelding gewerkt, en de begeerte opgewekt, iets naders omtrent haar te weten te komen. Ofschoon tegen zijnen zin, volgde hij haar dwaar over Magdalen Bridge, en verder langs een pad, dat langs de stad door de met kreupelhout begroeide weiden achter Merton voerde.

Een weinig rechts kwam de vierkante toren van het college uit tegen de lichtere wolkenlaag, en maakte tusschen de boomen een vrij statigen indruk.

Hier en daar brandde een licht voor de ramen, en verliefde koppeltjes uit den minderen stand bewogen zich tusschen de boomen. Misschien werkte dit gezicht wel onvangenaame herinneringen op bij George of deed de omzeving hem niet goed aan, zijn ongeduld nam steeds toe, en zeker zou het tot een uitbarsting gekomen zijn, als niet zijne geleidster eene steeg achter de kathedraal was ingeslagen, en eens kleine binnenplaats overgegaan.

Het plaatske was wel armoedig en bekrompen, maar niet vuil ; dat zag sir George bij het licht, dat uit een raam viel op eene groep van vijf of zes personen, die zachtjes en druk stonden te klappen bij eene der deuren.

Het gelaat van één man kon hij duidelijk onderscheiden, en dit vertoonde eene uitdrukking van somberheid en toorn. De mannen maakten plaats voor het meisje en zagen haar meende hij, met medelijden en een soort van eerbied aan ; hij volgde haar, de dwaasheid verwenschend, die hem op zulk eene plaats en in zulk eenen toestand gebracht had, en zich vragend, hoe dit alles zou afloopen.

Zij opende eene deur aan den rechterkant van den smallen gang, en ging een lang, laag vertrek binnen. Eenige oogenblikken zag hij niets dan twee koersen op eene tafel en eene vrouw met grijze, loshangende haren, die aan eenen stoel daarmaast gekuield lag, en met het gelaat in de handen verborgen, scheen te bidden. Toen viel zijn blik op een lang bed, tusschen hem en de vrouw ; daarop rustte, op een wit laken, de strakke, plechtige gedaante van eenen overledene, die gereed was gemaakt om begraven te worden.

In een verliefd avontuur gestoord te worden door zulk een gezicht, was een schok voor Soane's betere geaardheid en voor zijne weerdigheid.

De eerste dwang hem, hier zwijgend en rustig te blijven staan, de laatste, met verontweerdiging te vragen, waarom men hem hier had gebracht. En de laatste neiging behaalde de overwinning. Doch toen hij het hoofd ophief, om met de moedige drift de vraag te doen, zag hij dat het meisje niet meer naast hem stond, maar aan de andere zijde van den doode. Zij maar aan de andere zijde van den doode. Zij had haar kap afgeworpen, en staarde hem aan met eenen blik vol somber vuur, dat dechts op een woord, eene aanraking, een wenk wachtte, om in vlammen naar buiten te slaan.

Op dit oogenblik echter had hij meer aandacht voor de schoonheid van het gelaat, dat hij voor het eerst zag. Het was een zuidelijk gelaat, fijn gesneden, donker en hartstochtelijk, met volle lippen en een ruim voorhoofd. Zelden had hij eene schoonere vrouw gezien, en de woorden die hij had willen uiten, bleven hem in de keel steken.

Zij scheen ze echter te verstaan, want zij gaf er antwoord op.

— Waarom ik u hier gebracht heb ? riep zij met bevende stem en woes op het bed. Omdat hij mijn vader... was. En daar ligt hij nu. En omdat de man, die hem vermoordde, vrij rondloopt. En ik zou... ik zou hem willen dooden. Verstaat ge mij ? Ik zou hem willen dooden !

Sir George trachtte zich los te maken van den invloed, dien hare hartstochtelijkheid en hare oogen op hem oefenden, en de zaken uit een verstandig oogpunt te beschouwen

— Maar, beste meisje, zegde hij langzaam en niet onvriendelijk, daar weet ik niet van. Ik ben hier vreemd.

— Juist daarom bracht ik u hier, antwoordde zij.

— Maar ik kan mij er niet meê bemoeien, ging hij voort, het hoofd schuddend. Daarvoor hebben wij de wet. Gij moet u op de wet beroepen. De wet zal den man straffen als hij kwaad heeft gedaan.

— Maar de wet straft hem niet ! riep zij verachtelijk. De wet ? Dat is uwe wet, de wet van de rijken. En hij — zij wees naar het bed — was arm en een bediende. En de man, die hem vermoorde, was zijn meester. Daarom laat de wet hem vrij !

— Maar als hij hem dan toch vermoordde ! mompelde sir George.

— Dat deed hij ! riep zij. En ik wil, dat gij hem zult dooden.

Hij schudde het hoofd.

— Beste meisje, zegde hij vriendelijk, gij zijt buiten u zelven. Anders zoudt gij weten, dat een edelman zoo iets niet doet.

— Een edelman ! antwoordde zij, en nu kwam hare smeulende woede tot uitbersting. Neen ; maar weet gij wat hij *wel* doet ? Hij slaat een mensch dood om zijne beurs te redden ! Of zijne eer ! Of om een verkeerd woord bij 't kaarten ! Of om een leugen in dronkenschap gesproken ! Hij doorsteekt een man in een donker vertrek, zoodat niemand de ware toedracht van de zaak weet ! Maar zijn degen trekken om eene vrouw bij te staan, of om een onrecht te wreken, dat doet geen edelman. Dat is waar ! En moge...,

— O, houd op, houd op ! kreunde eene stem, door tranen verstikt.

(Wordt voortgezet).